

משפחת חסמב"ה: בעקבות עמ"ש 40897-12-13 פלוני נ' פלונית

מבזק הארת פסיקה זה, עוסק בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב, אשר אישר הסכם גירושין שבוטל חלקית על ידי בית המשפט לענייני משפחה. המערער והמשיבה היו נשואים החל משנת 1989 ועד לשנת 2007, ולהם שלוש בנות משותפות. לאורך שנות הנישואים נעדר המערער רבות מבית המשפחה, ותירץ זאת בכך שהציג עצמו כסוכן מוסד וכאיש כוחות הביטחון בפני המשיבה ומכריהם המשותפים. במהלך הנישואים, הקים המערער חברה. משנישואיהם עלו על שרטון, קיימו הזוג הליך גישור ממושך, אשר רובו נסב על זכויות המשיבה בחברה. בשנת 2007 כרתו הסכם גירושין אותו אישר בית המשפט לענייני משפחה. בהסכם הגירושין הסכימו הצדדים, בין היתר, כי המשיבה תקבל לידיה את התמורה שתקבל מפדיון חלק ממניות בחברה, הנמוכה מהתמורה שלה הייתה זכאית בהתאם לבררת המחדל הקבועה בדין. לימים התברר למשיבה שהיא הולכה שולל, שכן המערער מעולם לא שירת במוסד כפי שטען בפניה לאורך שנות נישואיהם. נודע לה כי המערער ניהל חיי נישואים כפולים עם אישה אחרת שממנה נולדו לו ילדים, ושאהד מהם נולד במהלך הליך הגישור. נוכח גילויים אלה, פנתה המשיבה לבית המשפט לענייני משפחה בתביעה לביטול חלק בהסכם הגירושין, אשר במסגרתו ויתרה למערער מתוך אמון בו, באופן המקפח את זכויותיה לפי בררת המחדל הקבועה בדין. בתגובה הגיש המערער תביעה נגד המשיבה, להשבת כספי הלוואה שלטענתו העניק לה. בפסק דינו קיבל בית המשפט לענייני משפחה את תביעת המשיבה, ביטל את החלק המקפח בהסכם הגירושין, ופסק לזכותה פיצוי בסכום של 200,000 ש"ח בגין נזק לא ממוני, משהוכחו לשיטתו יסודות עוולת התרמית. בערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב טען המערער, בין היתר, כי הסכמתה של המשיבה להסכם הגירושין ניתנה משיקולים כלכליים טהורים, וכי אלמלא מצגיו השקריים לא היו תנאי ההסכם שונים. באשר לתביעה הנזיקית טען המערער כי המשיבה לא הציגה ראיות לנזקים שנגרמו לה, וכי מצבה הכלכלי אף השתפר, ולפיכך אין לפסוק לה פיצוי בגין נזק לא ממוני מכוח עוולת התרמית. מנגד טענה המשיבה, כי מספר דיוני ההוכחות הרב, וכל שכן מספר העדים והמוצגים הרב, מוכיחים כי אין מקום להתערב בממצאים עובדתיים שנקבעו בפסק הדין, וכי טענת התרמית וסיפורי הכיסוי של המערער הוכרעו. המשיבה הצביעה על פגמים רבים בהתנהלותו של המערער כלפיה לאורך ניהול הליך הגישור ועל מצגיו השקריים לאורך נישואיהם.

עוד טענה המשיבה, כי השאלה המרכזית שעמדה בפני בית המשפט קמא לא הייתה שאלת ויתוריה בהסכם הגירושין, אלא שאלת הטעות, ההטעיה והמרמה של המערער כלפיה. המשיבה טענה כי אמנם בהסכם הגירושין היא ערכה ויתור רכושי משמעותי לעומת המגיע לה על פי דין, אלא שויתור זה הושג על שקריו של המערער.

באשר לתביעה הנזיקית, המשיבה טענה כי נגרמו לה נזקים ממוניים, בשל טיפולים פסיכולוגיים ומחמת הברחות הרכוש שביצע המערער לטובת האישה האחרת. באשר לטענה שעוללת התרמית אינה מאפשרת פסיקת פיצוי בגין נזק לא ממוני, טענה המשיבה כי אין כל מניעה לפסוק פיצוי בגין נזק כזה בעוולת הרשלנות שנטענה על ידיה בכתב התביעה.

בית המשפט המחוזי, בפסק דין מפי השופט חגי ברנר, ובהסכמת של סגני הנשיא ישעיהו שנלר וד"ר קובי ורדי, קיבל את הערעור וביטל את פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה.

בפסק הדין בערעור קבעו השופטים, כי המשיבה לא הוכיחה כי עמדה לה עילה לבטל את הסכם הגירושין. בית המשפט קיבל אמנם את הטענה כי המערער הציג בפני המשיבה מצג שקרי לאורך כל נישואיהם, ואף ניהל חיי משפחה נוספים מקבילים, אך קבע כי לא הגיוני שזו הסיבה שבגינה ויתרה לו המשיבה במסגרת הסכם הגירושין, וכי ויתורה נבע משיקול רציונלי וכלכלי שאיננו משקף ויתור על זכויות.

עוד קבע בית המשפט, כי לא היה מקום לפסוק לזכות המשיבה פיצוי בגין נזק בלתי-ממוני בעילת עוולת התרמית, שכן קיומו של נזק ממוני הוא אחד מיסודותיה של העוולה. בית המשפט דחה גם את טענתה של המשיבה להכיר בעילה של רשלנות לצורך פסיקת הפיצוי, בנימוק שהפסיקה אינה מכירה בעילת חביעה בנוזיקין מחמת ניאוף או בגידה של בן זוג.

בית המשפט המחוזי קבע כי יש לקבל את הערעור על כל חלקיו, לבטל את פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה, והורה למשיבה להשיב למערער את הוצאות המשפט שנפסקו לה בהליך הראשון.

פרופ' צבי טריגר מאיר את פסק הדין.